

Љубомир
Симовић

ДРАМЕ
2

Чудо у „Шаргану“

Путујуће позориште
Шопаловић

Copyright © 2023, Љубомир Симовић
Copyright © 2023 овог издања, ЛАГУНА

Садржај

ЧУДО У „ШАРГАНУ“	9
ПУТУЈУЋЕ ПОЗОРИШТЕ ШОПАЛОВИЋ .	167
Белешка о писцу.	351

ЧУДО У „ШАРГАНУ“

ЛИЦА

Иконија, власница приватне кафане „Шарган“, негде на београдској периферији; удовица, држећа, у свему искусна

Госпава, држи радњу за отварање рупица; у слободном времену испомаже се радећи као „анимирка“ у кафани „Шарган“; тридесетак година, али у лошем стању

Цмиља, према потреби: шанкерка, келнерица, куварица, судопера; пре два-три месеца дошла са села; близу двадесет година

Анђелко, звани „Ђора“, лопов, нешто преко тридесет година

Миле, старији човек, представља се као активиста

Ставра, средовечан, повучен, стално чита новине

Просјак, невероватно стар

Скитница, преко шездесет година, помало изгубљен

Јагода, девојка из унутрашњости, око двадесет седам година; одевена, по свом схватању, модерно; могла би да одговара опису Вукосаве, који Скитница даје у првој слици

Вилотијевић, човек са говорнице

Иследник

Манојло, капетан IV пешадијског пука „Стеван Немања“, Дринска дивизија, Прва армија

Танаско, редов у истој јединици

Догађа се хиљадудеветстошездесетинеке године, у кафани „Шарган“, испред ње, и на оближњем периферијском гробљу.

За све време представе пада киша.

Пауза после треће слике.

I слика

(Кафана „Шарџан“. Најољу, на неком њлацу, групџ Вилоџи-јевић држи џовор, чије се невезане реченице чују у кафани само онда кад неко оџвори враџа. Миле, који најољу слуша џовор, џовремено улази и коменџарише оно шџо је чуо. Сџавра седи и читџа новине, наизџлед џоџиуно незаинџересован за оно шџо се најољу доџађа и џовори.)

МИЛЕ:

Сјајан говор! Ама све теза за тезом!
Чујете како човек говори?

ЦМИЉА:

Прича двџсата, а не каже шта ође!

ИКОНИЈА:

Је л он то мисли на дивљу изградњу?

МИЛЕ:

Није, то је поводом неке инвазије,
и оружане интервенције!

ИКОНИЈА:

Ја чујем помиње неко рушење...

МИЛЕ:

Рушење јесте, али објеката!

ИКОНИЈА:

Ааа!

ЦМИЉА:

Све је то лепо и фино,
ал мене чекају нолики судови!

ЈАГОДА:

А лепо су украсили трибину!

МИЛЕ:

Одлична говорница!

ИКОНИЈА:

Прикуцали и ћилим!

Сигурно да је драгачевски, ручни рад!

А и прилично велика посета!

МИЛЕ:

Људи дошли и колективно, с предузећем!

Немате ви појма

колики је то мозак и капацитет!

СТАВРА:

Шта б'ј с том ракијом?

ИКОНИЈА:

Цмиљо, чујеш ваљда!

Не могу да зинем од овог кутњака!

МИЛЕ:

Ја га и лично познајем,

знам га још из предратног периода,

био је он и онда велика зверка,

ал илегално,

што је и морало у оним условима!

СТАВРА

(Цмиљи, која му доноси ракију):

Новине опет о летећим тањирима!

ЦМИЉА:

Мислиш да има људи на другим планетама?

СТАВРА:

Дај Боже да има!

ЦМИЉА:

Што дај Боже?

СТАВРА:

За нас би добро било ако има!

ЦМИЉА:

Не знам због чега добро!

СТАВРА:

Лакше је кад се зна

да постоји и нека друкчија памет!

ЦМИЉА:

Ја кад на то помислим, сва се најежим!

(Враћа се за шанк)

МИЛЕ:

Овај друг Вилотијевић, са говорнице!

Зајдно смо ишли у занатлинску,

били смо сјајни другови,

пар екселанс!

ИКОНИЈА:

Какав пар?

СТАВРА:

Лепо ти човек каже: пар екселанс!

ИКОНИЈА:

Види ти њих!

ЈАГОДА

(Цмиљи):

Изврше они реорганизацију, претумбацију,
пребаце ме у трећу смену!

А знате шта је трећа смена, робија!

Ноћу радиш, дању спаваш,

не зна ти се ништа, никакав ред,

ништа немаш од живота,

увече нигде ниси пристала, мораш на посо!

А тај се појави у најкритичнијем моменту!

Тај што сам вам причала, тај профисор!

Ноге ми се осекле кад ме запресио!

Венчаћемо се петнајстог овог месеца!
Нема више треће смене, ево им шипак!
А купио ми свилени веш, код Митића,
црно и розе, много даје на мене!

ЦМИЉА:

Бога ми, фино се понео, нема шта!

ЈАГОДА:

Понаша се крајње културно!
Доста је само да чујете
како уме лепо да се изражава!

ЦМИЉА:

Много значи када је човек школован!

ЈАГОДА:

Ал још ви не знате целу причу!
Само да видим имам ли времена; имам.
Купио ми и овај ручни сат, Хелветија.
Тај мој профисор, вереник,
има стрину чак у Канади, замислите!
А она у тој Канади има фабрику, знате!
А, не било вам примењено,
та стрина стара, и плус болесна,
то ће знате бити огромно наследство!
А, што је најважније,
пореклом стара београдска породица!
Кућа у Крунској,
башта са стакленим кутлама разних боја,
лигештули, кипови, књиге, шимшир!

ЦМИЉА:

А ја на Репишту, приземље,
да вам не причам у каквим условима!
Ни трунке комфора!

ЈАГОДА:

Ал ћемо се преселити у ту Канаду,
пријавићемо, знате, и стални боравак!

ЦМИЉА:

То вам је преко света!
А шта кад се разболите, никог свог!

ЈАГОДА:

Немам ни овде никога, ионако!

МИЛЕ:

Јесте чули шта каже?
Има да наступе промене,
корените, у све поре живота!

СТАВРА:

Оџачари ће добуку бела,
а болничари црна одеда!

ИКОНИЈА:

Оћу дизлудим од овог кутњака!

ЈАГОДА:

А и шта ћете, морамо због те фабрике!
Стрина му стално пише да дође,
нема никога ближег да му остави!
А он!

Има дилему пошто је организован,
а мораће да буде капиталиста!
Каже да ноћу не спава од дилеме,
пуца му глава од дилеме,
толики је карактер!

ИКОНИЈА

(Њровиривши кроз вратиа):
Вала, да продаје прокисо сир,
провриштало вино,
и луденице дебеликоре,
па не би моро баш толико!

МИЛЕ:

Не треба тако гледати на ствари!

ЈАГОДА:

А не може тек тако фабрику у океан, је л?
На концу конца, то је милионска вредност!

МИЛЕ:

Где би ми данас били са развојем
да нам је више оваквих кадрова!

СТАВРА:

А што ти не уђеш, чује се и одавде?

МИЛЕ:

Јес, па да помисле да нисам присутан!

ЈАГОДА:

Има и уплату за фићу делукс,
ал тамо ћемо гледати нешто комотније!

ИКОНИЈА:

Да то не буде неки коштаплер?

ЈАГОДА:

Он је високо изнад тога!

Истина, мало је старији, фарба бркове,
ал не може се и јаре и паре одједном!

Човек треба да буде реалан!

За свадбу, замислите, спрема штампане позивнице,
златотисак, надам се да сте чули!

ИКОНИЈА

(Цмиљи):

А парадајз не силази испод седамсто!

Ујтру да пораниш, а не ко прошли пут!

И не мораш одма тап код првог,

него мало обићи, протегли ноге,

маниши, кажи киси, кажи увело, буђаво,

цењкај се, закерај, зановегај, тако се ушпара,

а не од прве на кантар!

ЈАГОДА:

Видим да сте у послу.

ИКОНИЈА:

У кутњаку ми као бургија!

Ко да ме чела ујела право у живац!

Нађиде ми оне комовице, да држим!

ЈАГОДА:

Треба да се нађем с вереником,

чекаће ме на углу Кондине,

излазимо на неку вечеру, са таксијем!

А пре тога морам још и на станицу,
шаље ми цимерка пакет са гардеробом!
А ево и киша, видите, како пљушти!
Колко вам имам?

ЦМИЉА:
Седамсто.

ЈАГОДА:
Колко је народа!
Треба се кроз ову масу пробити!

МИЛЕ:
Ја с човеком стојим овако!
Ишли смо зајдно у занатлинску,
шапто сам му „Отаџбину“ од Ђуре Јакшића!
„И овај камен земље Србије...“

ЈАГОДА:
Пусти сад тај камен, оћу да прођем!

(Излази)

МИЛЕ:
Код њега улазим без лектимације!
Њему је астал препун телефона,
па артије, све сами материјали,
и то умножени, шапирографисани!
Могу да ти израдим и пензију,
и дечи додатак, и инвалиду, и пасош,
и кредит, и стан, само ми кажи колики!
Могу да ти пролонгирам док трепнеш!

(Улази Госпава)

ГОСПАВА:

Шта се овај волико раскокодако?

Дајте ми нешто да попијем!

ЦМИЉА:

Шта ћеш?

ГОСПАВА:

Шта било, само нека је дупло!

Вечерас мало гостију!

ИКОНИЈА:

Сви на митингу!

ГОСПАВА:

Зар онај тамо још говори?

ИКОНИЈА:

Говори, говори,

а нема појма колко то мене кошта!

МИЛЕ:

Добра ова Госпава, кад је погледаш!

СТАВРА:

За мој укус је мало превише кабаста!

МИЛЕ:

Нема женске док није карађорђуша!

ГОСПАВА:

Шта је, да је, мени лако није
опслужити ваке муштерије!
Један тули светло, пали свећу,
други тражи да глумим да нећу!
Један сипљив, а други ме сколи:
јеси л скоро била на контроли?
Поднела сам сезонце, војнике,
срчане и плућне болеснике,
ђубретаре који тегле канте,
мајсторе, теренце, дилетанте,
поднела сам кочничаре, клинце,
Нишлије, Врањанце, Крчединце,
и у маси, а и појединце!
Поднела сам лежећки, и сногу,
списак би се наслаго до крова!
Ал то више трпети не могу!

ИКОНИЈА:

Све се може кад зашустити лова!

ГОСПАВА:

И јес ми велика лова!
Једном, ко двапут за биоскоп!
А сутра, вала, нећу ни радњу дотварам!
Могу једном и нешто за своју душу!

ИКОНИЈА:

Чудо то?

ГОСПАВА:

Досадило ми стално отварање рупица!
А и један векавејац, воскар, има опела,

води ме на ручак, у „Венецију“, земунску!
Треба и вечерас да се нађемо!
Ко зна шта би све могло диспадне!

ИКОНИЈА:
Не липши магарче до зелене траве!

ГОСПАВА:
Боље мало погледни ову бразлетну!
Шта кажеш, а? Он ми купио!

ЦМИЉА:
Стварно је прекрасна!

ГОСПАВА:
Платио седам иљада!

ИКОНИЈА:
То се на вашеру накило продаје!

ЦМИЉА:
Вамо лупају, изгледа имаш муштерију!

ГОСПАВА:
Немам времена ни за цигаретпаузу!
Ал теби ово да кажем:
оне мишеве дискотиш како знаш!
Гребу под креветом, не могу да се коцентришем!

(Илази)

МИЛЕ:
Јеси видо
како прави гримасе дупетом?

ЦМИЉА:

Црнога ли јој леба, бого мој!

МИЛЕ:

Зову те неки напољу, оће да наруче!

ИКОНИЈА:

Фала Богу!

Спредме ми то за кутњак, оћу дизлудим!

(Излази)

СТАВРА:

Народ огладнио слушајући!

(Улази Просјак. Дроњав, њрљав, улейљене велике косе, брадајџ, неверовајно сџар. О конойцу, везаном око великој исцејаној кайуџа, виси му лимено лонче. У руци држи неку најлон кесу. У њрвом џренуџку се осврће око себе, не знајући коме да се обраџи.)

МИЛЕ:

Слабо ви ово слушате, видим ја!

А на тапету су кардинални проблеми!

Чујте аплаузе!

СТАВРА:

Је л ти то вичеш да ми чујемо,

или да чују они напољу?

ПРОСЈАК:

Петнес мува банка,

три глисте банка,
ровци су две банке по комаду!

ИКОНИЈА

(улазећи):

Волики пљусак!

Да оће да каже нешто о дивљој изградњи,
да знам што слушам!

МИЛЕ:

Не треба на то гледати тако уско!

ПРОСЈАК:

Муве су зунзаре, и то првокласне,
урађене, длакаве, зелене,
преливају се у златно,
у свим нијансама!

ИКОНИЈА:

Продајеш мамце?

ПРОСЈАК:

Мамце, и то одличне!
Муве, глисте, ровци...

ИКОНИЈА:

Ма склони то,
не мораш да ми показујеш!
Је л би то могло ђутуре,
а плаћање да буде у натури?

ПРОСЈАК:

Није да не би могло...

ИКОНИЈА:

Шта кажеш, да ти дадем вечеру,
имам пасуљ са свињским ушима, савршен,
и парадајсалату,
плус једно ладно јагодинско?
Је л важи?

ПРОСЈАК:

Није да не важи...

ИКОНИЈА

(Цмиљи):

А ти спреми двапут шкембиће,
два пива, и две купусалате!
Теби ћу ја да наспем!

МИЛЕ:

Чу ли је, леба ти?
Комплет вечера за шаку глиста и мува!
Је л она блесава?

СТАВРА:

Није жена блесава, него варује!
Помислиш просјак, најуриш га и шупираш,
а све ти после по кући прокисне!

МИЛЕ:

Који бог да ми прокисне?

СТАВРА:

Кажем на пример!

МИЛЕ:

Што смо ти ми заостали!

ИКОНИЈА:

Зар немаш ништа боље да обучеш?
Видиш ли ову кишетину?

ПРОСЈАК:

Мени је овај капут одличан, шта ће ми боље!
Џепова имам тачно седам, колко ми треба!
У овом џепу држим парче канапа,
за привезивање одваљеног пенџета.
У овом флашицу, служи за држање течности.
У овом, видиш, блокеј, лула, дугмета.
А у овом овај велики ексер!

ИКОНИЈА:

Шта ће ти тај ексер?

ПРОСЈАК:

Тај ти је ексер овом капуту чивилук!

ИКОНИЈА:

Ти си практичнији него што изгледаш!

ПРОСЈАК:

А гледај ове друге џепове:
у овом држим резерву, лукац и леб,
у овом овде иглу и, видиш, конац,
а у овом ово парченце сапуна!
Седам џепова, то је човеку таман!
А осми би могло све да упропасти!

ИКОНИЈА:

Што да упропасти?

ПРОСЈАК:

Да имам и осми, не би мого да тренем!
Стално би смишљо чиме ћу да га напуним!

ИКОНИЈА:

Видим ја да се теби пресипа!
Ајде вамо у кујну, бићеш комотнији!

ПРОСЈАК:

А каква је оно предикаоница напољу?

ИКОНИЈА:

Паз ти шта говориш, језик пресеко!
Не навлачи ми несрећу на кафану!
Понеси ову флашу!

(Излазе)

ЦМИЉА:

А је л ти верујеш да чуда стварно постоје?

СТАВРА:

Наопако кад не би постојала!

ЦМИЉА:

Што наопако?

СТАВРА:

А у шта би се човек иначе надао?
Има таквих несрећа у животу,
да се само у чудо можеш надати!